

Keihäskaaria ja skandaalinkäryä

Suomalaisten paraatilaji keihäänheitto on taas tapetilla valintasotkun ansiosta. Ensi viikolla nähdään, mikä on Suomen Urheiluliiton linja, jos Antti Ruuskanen on tunkemassa kisakoneeseen jonon ohi. Valintaepisodi on kuitenkin vain pieni juonne lajin harvinaisen värikkäässä historiassa.

Menestyksekkäimpiä suomalaisia keihäänheittäjiä oli Jonni Myyrä, jonka uralta ei todellakaan väriä puuttunut. Myyrä voitti olympiakultaa 1920 ja 1924. Jälkimmäistä voittoa hän ei juhlinut kuitenkaan Suomessa, sillä miehen rötöstili oli karttunut sen verran raskaaksi, että edessä oli pakomatka Yhdysvaltoihin suoraan Pariisin olympiakisoista. Myyrän ansioluetteloon voidaankin merkitä olympiavoittojen lisäksi mm. Savitaipaleen kunnan varojen kavaltaminen. Miehen elämäkerran nimi on osuvasti "Sankari vai konna". Kokonaan oma lukunsa suomalaisen keihäänheiton tarinassa on tietenkin vuoden 1948 olympiavoittaja Tapio Rautavaara, jota legendaarisempaa reissumiestä saa etsiä. Yhtä paljon otsikoissa oli parikymmentä vuotta myöhemmin parivaljakko Pauli Nevala ja Jorma Kinnunen. Nevala voitti olympiakultaa ja Kinnunen heitti maailmanennätyksen.

Suurten saavutusten lisäksi hurjan parin tekosiin kuuluu muun muassa tapahtumarikas paluumatka Budapestin EM-kisoista 1966. Ilta-Sanomien toimittaja oli vihjannut jutussaan, että miesten ravintolakäynti oli heikon menestyksen taustalla. Toimittaja sattui epäonneeseen samaan paluukoneeseen, jolloin keihäsmiehet metsästivät journalistia käsiinsä.

Toimittaja Martti Huhtamäki joutui Kinnusen ja Nevalan käsittelyyn vasta viikkoa myöhemmin Ruotsi-maaottelussa Olympiastadionin pukukopissa, jossa kapakkareissua käsiteltiin suljettujen ovien takana. Nykyään moisesta voisi nostaa pahoinpitelysyytteen, mutta oikeussalin sijaan Huhtamäki kosti käsiksi käymisen pirullisella jutulla.

Keihäänheiton historian erikoisuuksiin kuuluu myös, että olympiakisojen pisin suomalaiskaari ei tuottanut kultamitalia. Montrealissa 1976 Seppo Hovinen täräytti karsinnassa 89,76, mutta jäi itse finaalissa seitsemänneksi. Hovinen onkin hieno urheilutietokilpailukysymyksen aihe. Suomalaista televisiohistoriaa puolestaan tehtiin, kun Tiina Lillak heitti viimeisellä yrityksellään maailmanmestaruuden kotikisoissa 1983. Tv-ohjaaja Raimo Piltz jätti kultaheiton näyttämättä suorana, koska jokin naisten alkueräjuoksu oli kansainvälisesti kiinnostavampaa antia. Ei ihme, että kansa raivostui.

Keihäänheitosta riittää tarinoita loputtomiin ja skandaalinkäryisimmät jutut jäävät yleensä julkaisematta. Eräissä arvokisoissa parikymmentä vuotta sitten suomalainen keihäsikoni päätti testata ruokapöydässä, oliko mallimitoissa olevan naisurheilijan etuvarustus kunnossa. Nainen raivostui kähminnästä ja vaati joukkueenjohtoa rankaisemaan tähtiheittäjää. Seurauksena oli joukkueen sisäinen skandaali, josta joku varmaan kirjoittaa joskus tarkemmin. Keihäänheitossakin todellisuus on ihmeellisimmillään kentän ulkopuolella.

Julkaistu Pohjolan Sanomissa 21.8.2011